

■ 9 Aralık
2016 Cuma
■ Sayı: 57
■ 3 TL

HAFTALIK
SİYASİ DERGİ

BOYUN EGME

Yirminci yüzyılı geri getirmek

Devrimler taktik değil stratejik süreçlerdir. Devrimci olmayan bir strateji, kriz anında devrimci bir taktiğe evrilsede dahi tutunamaz. Bolşeviklerin 1917'deki başarısı, öncesi bir yana Lenin'in 1915'ten itibaren ısrarla geliştirdiği bir stratejik yaklaşımın ürünüdür.

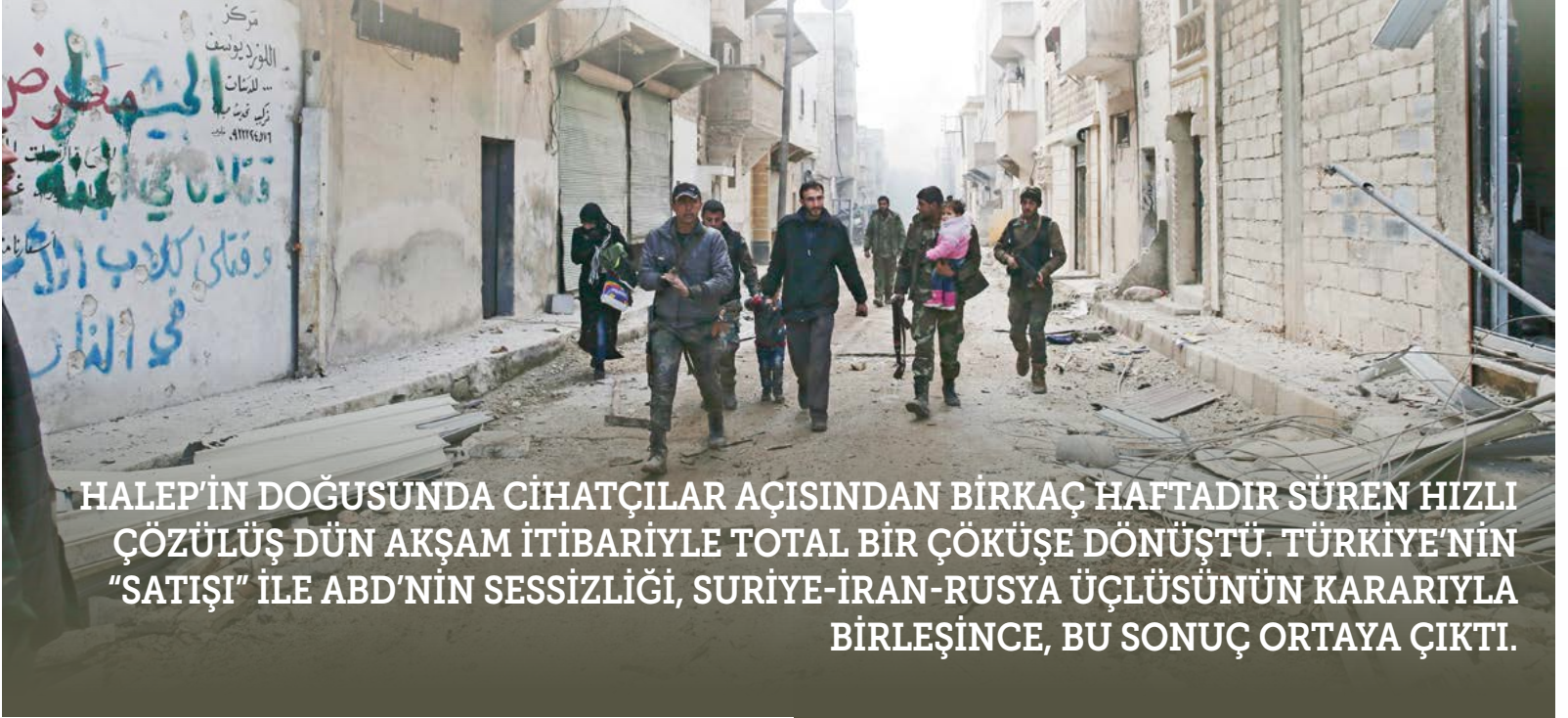
İŞGALCİLER HER ZAMAN
KAYBEDER

VE YİNE
KAYBEDİYORLAR

HALEP KURTULURKEN | ALADAĞ: UNUTMA UNUTTURMA | AB: TARZAN ZOR DURUMDA |
PARTİ OKULU: TÜRBAN NEYİ ÖRTÜYOR? | NECDET BULUT ANISINA | FRANSA'DA KOMÜNİSTLİK

CİHATÇILAR YEŞİL OTOBÜSLERİNE BİNİP ÇEKİLİRKEN:

Halep'te ne oldu?

HALEP'İN DOĞUSUNDA CİHATÇILAR AÇISINDAN BİRKAÇ HAFTADIR SÜREN HIZLI ÇÖZÜLÜŞ DÜN AKŞAM İTİBARIYLA TOTAL BİR ÇÖKÜŞE DÖNÜŞTÜ. TÜRKİYE'NİN "SATIŞI" İLE ABD'NİN SESSİZLİĞİ, SURİYE-İRAN-RUSYA ÜÇLÜSÜNÜN KARARIYLA BİRLEŞİNCE, BU SONUÇ ORTAYA ÇIKTI.

Daha önce 2 kez ABD ve müttefiklerinin "ateşkes" tuzakına düşerek silahlı gruplara zaman kazandıran ve bu nedenle müttefikleri İran ile Suriye'nin de tepkisi çeken Rusya, bu sefer ateşkes taleplerine kulaklarını tıkamayı başardı.

Bunda, Obama yönetiminin hareketsiz kalması ve sonrasında Trump'ın başkan seçilmesinin büyük payı oldu. Hedef, yıl sonuna, hiç olmadı Trump başkanlığı devralana kadar Halep'i bitirmekti; bu askeri plan neredeyse harfi harfine uygulanıyor.

Ancak tüm bu askeri başarıların gerçekleşmesi için, bir dizi diplomatik hamlenin de yapılması gerekiyordu.

Silahlı grupların "Fırat Kalkanı" operasyonu gereğiyle Türkiye'ye "sitem" etmeye başlamaları bunlardan birisi. Operasyonla birlikte, Halep merkezdeki Türkiye destekli cihatçıların hatırı sayılır bir kısmı kuzey cephesine kaydırıldı.

Türkiye'nin Rusya ile arayı düzelterip Suriye'de askeri operasyon karşılığında ne verdiği hep konuşuluyordu. Erdoğan ve diğer AKP kurmaylarının Halep'teki Nusra Cephesi varlığının aleyhine sözler sarf etmesi, bu kent için Türkiye ile Rusya'nın bir anlaşmaya varmak üzere olduğunu da gösteriyordu.

Rusya'nın Türkiye'den temelde 2 talebi vardı: Sınırlarını kapat, Halep'teki silahlıları geri çek.

Geçen hafta gündeme gelen Ankara'da Rus-"muhalif" görüşmelerinin de daha uzun bir geçmişi olduğunu hatırlatalım. Örneğin geçen Haziran ayında, Rusya, ABD'nin eğitip donattığı bazı silahlı gruplara kancayı takmış ve onlarla Türkiye aracılığıyla görüşmeler yapmaya başlamıştı.

ANKARA GÖRÜŞMELERİ

Önce Suudi basınında çıkan, daha sonra Financial Times'ta duyurulan, son olarak da Suriye medyasında dile getirilen "Ha-

lep'i tahliye" müzakerelerinde ne oldu?

Dün "muhaliflere" yakın Qasioun ajansı, Türkiye'nin arabuluculuğunda silahlı gruplarla görüşen Rusya'nın, cihatçılara İdlib'e çekilmeyi kabul ettirdiğini yazdı.

Es-Sefir'den Abdullah Süleyman Ali, Ankara görüşmeleri hakkında yazdığı yazıda, sahadaki pozisyon nedeniyle silahlı grupların Rusya ile müzakereye mecbur kaldığını, ancak daha da önemlisi, Türkiye'nin de bunu güçlü bir şekilde istediğini belirtti.

Haberde Nureddin Zenki'nin de Türkiye aracılığıyla Rusya Savunma Bakanlığı temsilcileriyle görüştüğü vurgulanıyor. Zenki ile görüşme yapılıyorsa, işin içinde ABD'nin olduğunu

da göz önünde bulundurmamak gerekiyor.

Bununla birlikte, yine Ali'nin yazısına göre, silahlı gruplar Sergey Lavrov'un "Doğu Halep'i terk etmeyen herkes terörist sayılacak" sözlerine şaşırıyorlar, çünkü görüşmelerde yalnızca Fetih eş-Şam'dan (eski Nusra Cephesi) ayrılmaları şart koşulmuş. Rusya, Nusra'dan ayrışma karşılığında ateşkes ve insani yardım önermiş.

Bu noktada, İran ile Rusya'nın arasındaki görüş farklılıkları nedeniyle müzakerelerin birkaç kez durduğu iddia ediliyor. Yanı sıra, "muhalifler" kuşatmayı kırmak için de bazı girişimlerde bulunmayı planlıyorlardı.

Rusya, yukarıda da belirtildiği üzere "Nusra gitsin ve ateşkes olsun" düşüncesindeyken, İran ve Suriye, Halep'in tüm silahlı gruplardan temizlenmesini istiyorlardı.

"Muhalifler", Türkiye için Halep'in gündemden düştüğünü, bölgedeki politik ve askeri gelişmeler nedeniyle kendi sınır güvenliğine odaklandığını düşünüyorlar.

ABD VE SUUDİ ARABİSTAN

ABD'nin son gelişmelere nasıl tepki verdiği ise belirsiz.

Dışişleri Bakanı John Kerry'nin, Suriye'de çok sayıda vekalet savaşı var açıklamasını yapması, ABD açısından durumun gittikçe karmaşıklaştığını gösteren verilerden birisiydi yalnızca.

Öte yandan Halep'i tahliye konusunda da, önce Rusya ile bu hafta müzakerelerin başlayacağı söylenmişti, daha sonra Reuters'e konuşan ABD'li yetkililer bu iddiayı yalanladılar.

ABD'nin kendilerine "Kalacak mısınız, gidecek misiniz?" diye sorduğunu söyleyen Fastakim grubunun sözcüsü, ABD'ye "kalacağız" yanıtı verdiklerini, yine Reuters'e açıkladı.

Aynı haberde bir ABD'li yetkili ise, "Halep düşer ama savaş sürer" yorumunda bulundu.

Suriye'deki çetelerin en büyük destekçilerinden Suudi Arabistan cephesinde ise manidar bir sessizlik var. En son 2 gün önce BM Daimi Temsilcisi Abdullah el-Muallimi'nin "insani yardım" girişimi dışında, Riyad'dan bir süredir "Esad gitmeli" bağırışları yükselmeyen. Yemen'de başarısız olan, ayrıca ekonomik bir çöküş ihtimali ile de karşı karşıya kalan Suudilerin, Suriye'de "Esad'a evet, İran'a hayır" noktasına kadar geri çekildiği bir süredir konuşuluyordu. İran ile ilişkilerde Rusya'nın arabuluculuğu, petrol fiyatlarının belirlenme-

sinde Rusya ve İran'a duyulan ihtiyaç, Suudilerin elini kolunu bağlayan unsurlar arasında yer alıyor. Riyad için, Rusya ile ilişkilerin iyileştirilmesinden çok, İran'a yakınlaşmak esas tehlikeyi oluşturuyor.

BUNDAN SONRA NE OLACAK?

Halep zaferi, başta Suriye halkı olmak üzere Şam ve müttefikleri tarafından kutlanmayı hak ediyor.

Ancak Suriye açısından en kritik safha bundan sonra açılıyor.

Suriye'nin egemenliği, idari yapısı, iç sınırları, ülkedeki yabancı askeri varlıkların ne olacağı, hâlâ devam eden IŞİD varlığı ve İdlib'deki kara delik... Bütün bunların güle oynaya hukuki bir statüye kavuşturulması biraz zor görünüyor.

Yani aslında, ABD'li yetkili "Halep düşer, savaş sürer" derken, yalnızca kendi "temennisini" dile getirmiş olmuyor. Suriye'nin içindeki "sınır çizgileri", süreklileşmiş ama düşük yoğunluklu bir savaşı "garantiye almak" anlamına da geliyor.

Halep'i kazanırken, bilinen şekliyle Suriye'yi kaybetmek, böyle bir şey.

■ Erman Çete

ALADAĞ KATLIAMI: UNUTMA, UNUTTURMA

**DEVLET, TARİKAT, YOKSULLUK
ÜÇGENİNDE KATLEDİLEN GENÇECİK
BEDENLER ELBİRLİĞİYLE UNUTTURULMAYA
ÇALIŞIYOR. ALADAĞ'DAKİ TARİKAT
YURDUNDA KATLEDİLEN ÇOCUKLARIMIZI
MEDYA VE YETKİLİLER ÇOKTAN GERİDE
BIRAKIRKEN, BU ORGANİZE KÖTÜLÜK
KARŞISINDA MÜCADELEYİ SÜRDÜRENLER
HESAP SORMAKTA KARARLI.**

Adana Aladağ'da bir tarikat yurdunda 12 kişinin yanarak hayatını kaybettiği katliamın üstünden henüz çok kısa bir süre geçmesine rağmen hükümet de, yandaş medya da suskunluğa büründü bile. Aladağ katliamı gazetelerde, haber bültenlerinde neredeyse anılmaz oldu. Katliamın yaşandığı günden bu yana katliamın "tarikat yurdu"nda meydana geldiğini özel bir gayretle örtmeye çalışan ana akım medya, AKP'nin "yayın yasağı"nı da fırsat bilerek katliamı gündemin dışında tutuyor.

HESAP VERECEKSİNİZ

29 Kasım Salı gecesi Adana'nın Aladağ ilçesinde bir öğrenci yurdunda yangın çıktı ve yurttan kalan 11'i öğrenci toplam 12 kişi yanarak hayatını kaybetti.

Kısa bir süre sonra faciaya ve yurda dair detaylar ortaya çıkmaya başladı. Aladağ Tahsil Çağındaki Talebelere Yardım Derneği Ortaöğretim Kız Öğrenci Yurdu adıyla faaliyet gösteren yurdun,

Süleymanlılar adlı tarikata ait bir yurt olduğu anlaşıldı. Ve akıllara hemen 1 Ağustos 2008'de Konya'da 18 kız öğrencinin öldüğü tarikat yurdunun da Süleymanlılara ait olduğu gerçeği geldi.

Kız öğrencilerin yurttan çıkmaması için yangın merdiveninin kapısının kilitli olduğu kısa sürede anlaşıldı.

Gericiliğe Karşı Aydınlanma Hareketi olayın hemen ardından bir açıklama yaptı ve şunları kaydetti:

"Süleymanlılar tarikatına ait olduğu söylenen öğrenci yurdundaki yangında 15 çocuk öldü! Tarikatlar kapatılsın! 91 yıl önce cumhuriyet tekke ve zaviyeleri kapattı. Yurtlarında çocukların yanarak öldüğü tarikat ve cemaatlerin varlığı suçtur. Çocukları tarikatlara peşkeş çekenler hesap versin!"

Komünist Gençlik tarafından yapılan açıklamada da Süleymanlıların tarikatındaki yangına ilişkin, "Tarikat yurtlarına mahkum edilen kardeşlerimizin

katledilmesine sessiz kalmayacağız. Bu düzeni başınıza yıkacağız" denildi.

Komünist Parti, "Yeter" başlıklı bir açıklama yayınladı ve şunları kaydetti:

Tekke, zaviye ve türbeleri kapatan kanunun 91. yılında bir tarikat yurdunda kız çocukları alevler içinde can verdi.

Üstelik bu kaçınıcı!

Hukuksuz ve denetimsiz bir biçimde yobazların eline bırakılmış yurtlarda çocuklar can veriyor.

Bu ülkede tarikat suç! Tekke suç! Bunların suç olmasına rağmen gericiler, devlet ve hükümet desteğiyle tarikat yurtlarında çocukları ölüme yolluyor. AKP hükümeti açıkça bu kanlı suç ortak oluyor.

Çocuk katillerinden hesap soramayan bir ülke yok olmayı hak eder.

Biz ülkemizin yok edilmesine izin vermeyeceğiz.

Hesabını soracağız. Hepsinin...

TARİKAT-CEMAAT DİYEMEDEN...

O sırada canlı yayına geçen CNN Türk, NTV, Haber Türk ve benzeri ana akım medyada ise katliamın yaşandığı yurdun bir tarikat yurdu olduğu ifade bile edemedi.

Katliama ev sahipliği yapan Süleymanlıların ise 12 Eylül'den AKP iktidarına kadar hep korunup kollanan bir tarikat olduğu gerçeğine göz atacak olursak...

1980 faşist darbesinden sonra İçişleri, Adalet, Milli Eğitim Bakanlıkları tarafından hazırlanan ve darbe yönetiminin atadığı başbakan olan Bülend Ulusu'ya sunulan ancak hakkında ciddi bir işlem yapılmayan irtica raporu, 1986'da Sosyal Demokrat Halkçı Parti (SHP) tarafından Meclis gündemine taşınmıştı. Bu adımla birlikte raporun hem 12 Eylülcüler hem de Turgut Özal yönetimi tarafından bilinçli şekilde hasıraltı edildiği ortaya çıkmıştı. Raporun en önemli maddesi Süleymanlılar ve bu tarikatın

'Milli Eğitim Müdürü de aynı tarikattan'

Tarikat yurdundaki yangını başından beri izleyen bir devlet memuru soL Haber Portalı'na yaptığı açıklamada, "İlçede faciaya tepki gösterenlere siyasi baskı yapılıyor. Bu yurt kesinlikle denetlenmedi. Milli Eğitim Müdürü de aynı tarikattan zaten. AKP bunlara göz yumdu. Eski kaymakam içki içenleri denetliyordu, yurtlar denetlenmiyordu" dedi.

Memur olduğu için kimliğini gizlediğimiz kişi, ihmellere dikkat çekerek olayın üzerinin örtülmek istendiğini, tepki gösterenlerin üzerinde siyasi baskı olduğunu söyledi ve şöyle konuştu:

"Burası kesinlikle denetlenmedi. Milli Eğitim Müdürü zaten bu tarikattan. Süleymanlılar'dan. Yıkılan yatılı bölge okulunun müdürü bu cemaatten. Daha önceki kaymakam, ormanda içki içen insanları denetliyordu, gelip de buraları denetlemiyorlardı. Devlete ait kamu yurtlarını çok iyi denetliyorlardı. Üçüncü kattaki öğrencilere

bağırarak, 'Okuduğunuz Kuran'ın sesini duyacağım' diyen müdürümüz var. Bunu denetleyen müdürümüz vardı."

"Daha önce burası öğrenci yurdu değil, tarikata ait Kuran kursuydu. Geçmişte lise öğrencileri kalıyordu. İlkokul, ortaokul öğrencilerinin kalması kanunen yasaktı. Son dönemlerde AKP'nin bunlara göz yummasıyla serbest hale geldi. Dağdaki çoban bile bu malzemeden yurt yapılmayacağını bilir, ama denetime gelmiş olan müfettişler bunu fark etmemişler. Ben müfettişlerin buraya denetime geldiğini bile sanmıyorum."

"İnsanlar genellikle şu an kimseyi sorumlu tutmuyor. 'Allah'ın takdiri' diyorlar. Bunun arkasındaki şey sorgulansın istenilmiyor. Bizim gibi üç beş kişi tepki gösteriyor. Tarikatın yöneticileri tepki gösterenlere müdahale ediyorlar. Siyasi baskı aşırı derecede var. Biz yaptık oldu mantığıyla yaşıyoruz burada."

faaliyetleriydi. Tarikatın dikkat çekilen faaliyetleri arasında "Tahsil Çağındaki Talebelere Yardım Derneği" de yer alıyordu, yani bugünkü yurt felaketlerine konu olan dernek!

Hasıraltı edilen raporun içerdiği bilgiler ve raporun akıbeti Aladağ'da yaşanan felaketin tesadüf olmadığını ve devleti ele geçirmeye çalışan tarikatlar söz konusu olduğunda Fethullahçılarının yalnız olmadığını gösteriyor.

Süleymanlıların oluşturduğu tehlide dikkat çekilen 1980 tarihli irtica raporuna göre tarikata bağlı çeşitli "eğitim" kurumlarında ve yurtlarda çocuklara şu ifadelerin ezberletildiği belirtiliyordu:

"Atatürk dedikleri deccaldır. Efendi Hazretleri onu manevi bir yumrukla öldürüp İslamiyet'e daha fazla zararlı olmamasını sağlamıştır. Efendi Hazretleri'ne mürit olanlar, mehdinin ordusu, olmayanlar deccalin ordusudur. Bugün deccalin ordusunda imam hatipliler, ilahiyat ve İslam ensti-

tüsü mensuplarının olduklarını unutmamalıyım. Dört sene içerisinde bütün Türkiye reisicumhurundan, başbakanından şoför muavinine kadar Süleymanlı olacaktır. Süleymanlılardan başkasına selam verirken dikkatli olunuz. Onların selamını, 'essalamünaleyküm Allah belanızı versin' olarak almayı unutmayınız."

TAHSİL ÇAĞINDAKİ TALEBELERE YARDIM DERNEĞİ

Raporda ayrıca Süleymanlılık tarikatı konusunda şu bilgilere yer veriliyordu:

"Ülkemizde yaygın biçimde gizli ve din kaynaklı, yasak din eğitimi faaliyeti vardır. Bu faaliyet örgütlenmiştir, bu faaliyet önlenmezse ilerde devlete karşı din

kaynaklı bir kalkışmanın oluşturulması kaçınılmazdır. Zira, kurs ve okul talebelerine yardım derneği, Tahsil Çağındaki Talebelere Yardım Derneği, ortaokul ve lise çağındaki talebeler için açılmış öğrenci pansiyonları, biçki-dikiş kursu, arıcılık kursu, halıcılık kursu ve benzeri faaliyetler arasında örtülü olarak yürütülen bu eğitim yerlerinde din bilgileri ve genel kültürleri oluşmamış küçük yaştaki çocuklara laiklik düşmanlığı, Anayasa, devlet ve toplum düşmanlığı aşılanmakta devletin bir gün mutlaka yıkılacağı öğretilmektedir."

1 MİLYONDAN FAZLA DEVLET YARDIMI!

Aladağ'daki yurt katliamı, devletin ve ülkenin nasıl da tarikat

örgütlenmeleri tarafından bir örümcek ağı gibi sarıldığını bir kez daha gözler önüne seriyordu. Süleymanlılar adıyla bilinen tarikatın "Kurs ve Okul Talebelerine Yardım Derneği" ve Aladağ'da yanan yurdun da bağlı olduğu "Tahsil Çağındaki Talebelere Yardım Derneği" adlı örgütlenmelerine İçişleri Bakanlığı'ndan proje desteği adı altında 1 milyon liradan fazla para aktarıldığı gün yüzüne çıkıyordu.

Aladağ'da yanan yurdun bağlı olduğu Tahsil Çağındaki Talebelere Yardım Derneği, Süleymanlılara ait ve hayli uzun zamandır devlet tarafından korunan ve kollanan bir örgütlenmeydi. Tıpkı Kurs ve Okul Talebelerine Yardım Derneği gibi.

1980 yılından bu yana çeşitli ►

irtica raporlarına konu olan bu örgütlenmelere dair ciddi herhangi bir adım atılmamıştı. Hatta daha önce yine bu derneğin adının karıştığı ve yine çok sayıda çocuğun hayatına mal olan Konya'daki kaçak Kuran kursu patlamasında da dernekten hesap sorulmamıştı.

Bu dernekten hesap sorulması şöyle dursun, 2010 yılından 2016 yılına kadar Dernekler Dairesi Başkanlığı'nın açıkladığı verilere göre İçişleri Bakanlığı, "Kurs ve Okul Talebelerine Yardım" ve "Tahsil Çağındaki Talebelere Yardım" derneklerinin çeşitli projelerine toplam 1 milyon 105 bin 109 TL para aktarmış. Bu projeler arasında Ab-1 Hayat, Özlenen Neslin Yetiştirilmesi Eğitim Merkezi Projesi, Ecdadımıza Layık Bir Gençlik Yetiştiriyor Projesi gibi projeler bulunuyor. Projelerin sonuçları ise meçhul.

Faaliyetleri tüm yurda ve hatta Kıbrıs'a yayılmış bu derneklerin yardım alan projeleri özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu illerinde yoğunlaşıyor. Derneğin en çok devlet yardımı alan üç projesi şunlar:

- 117 bin 900 TL yardım alan Van İpekyolu Kurs ve Okul Talebelerine Yardım Derneği'nin Çocuklar Eğleniyor Öğreniyor Aileler Şenleniyor Projesi,
- 95 bin 350 TL yardım alan Batman Tahsil Çağındaki Talebelere Yardım Derneği'nin Geleceğimiz Eğitimli Gençlerde Projesi,
- 78 bin TL yardım alan Muş Kurs ve Okul Talebelerine Yardım Derneği'nin Zor Gün Dostu Projesi

ÇOCUKLARIN TARİKAT YURDUNDA NE İŞİ VARDI?

Elbette ilk sorulardan biri de 12-13 yaşındaki çocukların neden tarikat yurtlarında olduğu sorusuydu. Ancak ilçede devlet yurdu olduğunu, bu yurdun yıkıldığını ve çocukların tarikat yurtlarına itildiği ortaya çıktı. Devlet yurdu açmaktan imtina eden devletin, katliamın ertesi günü 6 milyon liralık müftülük binası açtığı öğrenildi.

Adana'da yurttan çıkan yangın sonucu 12 çocuğun hayatını kaybettiği facia ne yazık ki sadece bir "yangın" meselesi değil. 12-13 yaşındaki çocukların neden tarikat yurtlarında olduğu sorusunun yanıtı bunun bir devlet politikasının ürünü olduğunu gözler önüne seriyor.

Devlet yurtlarına da imam

Evet, devlet yurtlarının çok parlak olmadığı da kesin. En azından bir tarikatın taassubu altında olmadığını, devletin işinin çocuklara güvence sağlamak olduğunu düşünebilirdik. Ancak kazın ayağı öyle değil. Devlet kendi yurtlarında da dinci örgütlenme eksikliğini kapatmakla meşgul. Diyanet İşleri Başkanlığı, "manevi rehberlik

çalışması" adı altında KYK yurtlarında personel görevlendiriyor. Düzenlemeye göre, her ilden en az iki kadın ve iki erkek vaiz, imam ya da Kuran öğreticisi olması şartıyla görev yapıyor. Devlet, bir yandan yurtlarına imamları soktuğu öte yandan çocukları tarikat yurtlarına teslim ettiği bir denklem kurmuş durumda.

Devletin bu çocukları kendi eliyle tarikatlara ittiği, tarikatların bedava yurt açarak zor koşullarda çocuklarını okutan ailelerin yoksulluğunu istismar ettiği, kız çocuklarını "kontrol etmek" adı altında baskılayan bir zihniyetin yangın merdivenini kapalı tutmasının faciayı ağırlaştırdığı çarpık bir tablo karşımıza çıkarıyor.

Peki, "devletin sorumluluğu" altında olması gereken bu çocuklar nasıl tarikat yurtlarının eline mahkum edildi? İlk önce Özel Öğrenci Yurtları Yönetmeliği'ne bakmakta fayda var. Yönetmeliğe göre "ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarında öğrenim görmekte olan öğrencilere hizmet verilebilir" ibaresini görüyoruz.

AKP'nin 4+4+4 adı verilen eğitim politikası sonucu "ortaöğretim" tanımı 15 yaş altı çocuklara kadar, ortaokul düzeyine indi. Yani, 12 yaşından itibaren bir çocuk "özel yurt" adı altında ne idüğü belirsiz kişilere teslim ediliyor.

YÖNETMELİK DEĞİŞTİ

"Ne idüğü belirsiz kişiler" dememizin nedeni dinci tarikatların yurt açmasının önüne geçecek hiçbir engel bulunmaması! Aslında bir engel vardı. 2004'ten önceki yurt yönetmeliğinde "bölgecilik, ırkçılık propagandası yapan ve dinin veya dini hissiyatı veya dince mukaddes tanınan şeyleri alet ederek faaliyette

bulunmak" yurdun kapanmasına gerekçe gösteriliyordu. Yani, dinci faaliyet gösteren bir oluşumun yurt açması engelleniyordu. Peki, yönetmelikten bu ifadeyi kim çıkardı? Tabii ki AKP iktidarı. 2004'teki düzenlemeyle bu ibare çıkarıldı, çocukların tarikatlara terk edilmesi yasallaştırıldı.

Peki, bu önü açılan yurtlar kimin?

Gülen cemaati yurtlarının yıllardır her kentte, taşranın her köşesinde mantar gibi türediğini biliyoruz. Peki, Gülen cemaatine bu olanakları veren devlet diğer tarikatlara vermedi mi? Elbette verdi. Adana'daki yurdun sahibi olan "Süleymancılar" adı verilen tarikat da neredeyse her kentte "Tahsil Çağındaki Talebelere Yardım Derneği" gibi bir paravan isimle örgütleniyor. Birçok Nakşi örgütlenmenin yurtları hala mevcut, yani her köşe başı bir tarikat yurduna rastlamak mümkün.

YOKSUL AİLELER

Peki, aileler tarikat yurtlarına neden çocuklarını yolluyor? Burada ailelerin "dindar" olmasının asıl ölçüt olmadığı ortada. Ortaokulda okumak için evlerinden saatlerce uzaklıkta olan okula gitmek için çocukların kalacak yer ihtiyacı oluyor ve burada devlet devreye girmiyor, okul da açmıyor yurt da! Devlet yurdu yerine "tarikat yurdu" var nasılsa çünkü... Adana'da da ailelerin anlattığına

göre, yangının yaşandığı ilçe Aladağ'da daha önce bir devlet yurdu olduğunu ancak yıkıldığını öğreniyoruz. Yani, devlet tarikatlar örgütlenmiş diye alan açıyor adeta.

Ailelerin seçme şansını olmadığını anlıyoruz. Bu tarikat yurtlarının çoğu ücretsiz, Adana'daki de öyle. Yani, bölgedeki yoksul ailelerin çocukları için başka seçenek yok. Bu ücretsiz yurtlara yollanan 12-13 yaşındaki çocuklar tarikata uygun bir yaşam biçimine zorlanıyor, o yaştaki çocukların buna uyum sağlamaları bekleniyor. Çocukları baskılamak amacıyla giriş-çıkış saatleri erkene çekiliyor, bir yangın çıktığında da o kapılar kilitli olduğu için çocuklar kurtulamıyor, cesetleri kilitli bir yangın merdiveninin dibinde bulunuyor!

DEVLET POLİTİKASI

12 çocuğun ölümü bir "ihmal" değil devlet politikası. AKP iktidarı muhtemel ki bu çocukların katillerini yurt yönetimiyle sınırlamak isteyecek, onların üstüne atıp bu işten sıyrılmaya çalışacak.

Peki, neden çocukları tarikat yurtlarına peşkeş çektiğinin hesabını verecek mi? Bu çocukların ölümünden sorumlu olduğunu itiraf edecek mi? O da artık diri diri yanan çocukların hesabını sormak isteyenlerin elinde...

■ Ahmet Çınar

AYDINLIK BİR GELECEK İÇİN

GELECEĞİMİZİ YAKAN TARİKAT VE CEMAAT KARANLIĞINI DURDURALIM

10 ARALIK CUMARTESİ | BAKIRKÖY

GAMZE ERBİL | GÜLÇİN YAMAÇ | ORHAN GÖKDEMİR

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI BAKIRKÖY ŞUBESİ
İNCİRLİ CAD. NO: 6 AKBULUT İŞ MERKEZİ KAT 4 D:114 ÖZGÜRLÜK MEYDANI/BAKIRKÖY

11 ARALIK PAZAR | KADIKÖY

BARIŞ TERKOĞLU | ENVER AYSEVER

GAMZE ERBİL | HANDE GÜNDOĞDU

NÂZİM HİKMET KÜLTÜR MERKEZİ
ALİ SUAVİ SOKAK NO:7 BAHARİYE/KADIKÖY

MÜCADELECİ BİR AKADEMİSYEN: NECDET BULUT **'Sosyalizm**

1980 DARBESİNE GİDEN SÜREÇTE FAŞİSTLER TARAFINDAN KATLEDİLEN NECDET BULUT, TÜRKİYE'NİN BİLGİSAYAR ALANINDA DOKTORA YAPAN İLK BİLİM İNSANIYDI. BAŞARILI BİR AKADEMİSYEN OLAN BULUT AYNI ZAMANDA TİP ÜYESİYDİ VE SON ANINA KADAR SOSYALİZM MÜCADELESİNİ SÜRDÜRDÜ.

Bundan 38 yıl önce, 26 Kasım 1978 gecesi faşist tetikçilerce çapraz ateşe tutarak yaralanan ve 8 Aralık 1978'de yaşam mücadelesini kaybeden Necdet Bulut, aydın bilim insanlarından biriydi. ODTÜ öğretim üyesi olan Necdet Bulut'u katletme girişiminin ve "doktor hatası" sonucu ölümünün arkasında kimlerin yer aldığı sorusu ise halen cevapsiz.

İLK BİLGİSAYAR DOKTORU

Necdet Bulut, Türkiye'nin bilgisayar alanında doktora yapan ilk bilim insanıydı. İstanbul

Üniversitesi Jeofizik Bölümü'nü 1960 yılında tamamlamış, bir süre endüstride çalıştıktan sonra ODTÜ Elektronik Hesap Bilimleri Bölümü'ne programcı olarak girmişti. 1970 yılında ABD'de doktora çalışmasına başlayan Bulut, doktora derecesini aldıktan sonra ODTÜ'ye dönerek, yardımcı profesör olmuştu.

Necdet Bulut'un ODTÜ'lü dönemi, bu aydın bilim insanının akademik hayatını siyasi mücadeleyle birleştirdiği zamanları yansıtıyor. TÜTED (Tüm Teknik Elemanlar Derneği) ve TÜMÖD'ün (Tüm Öğretim Üyeleri Derneği) kurucuları arasında olan Bulut, Türkiye Bilişim Derneği'nin de başkanlığını yaptı.

14 Şubat 1977'de Hasan Tan'ın ODTÜ rektörlüğüne getirilmesiyle başlayan dönem, solcu öğrencilerin ve işçilerin öldürüldüğü, öğretim üyelerinin yoğun tehditler ve baskılar altında eğitim yapmaya çalıştığı bir ODTÜ yaratmıştı. ODTÜ Bilgisayar Merkezi'nin başına ülkücü bir ambar memurunun atanmasıyla merkez çalışanlarının işlerine son verildiği ve yerlerine yaklaşık 700 militan ülkücünün işçi statüsüyle işe alındığı bu dönemde, ilerici mücadelenin ön safalarında yer alan Necdet Bulut, o zamanlar Üniversite Konseyi'nde yardımcı profesörlerin temsilci üyeliğini yapmıştı. 1977 genel seçimlerinde, Türkiye İşçi Partisi'nin İzmir milletvekili adayı olmuştu.

Siyasi mücadelelerinin yanı sıra akademik alandaki çalışmalarını sürdürmeye çalışan Necdet Bulut, 1978 yılında ODTÜ'den izinli olarak Karadeniz Teknik Üniversitesi Hesap Bölüm-

leri Başkanlığı'na getirildi ve bu üniversitenin bilgisayar merkezinin kurulması için çalışmalarına başladı. Aynı zamanda TİP'in Trabzon il örgütünün de kuruculuğunu yaptı.

DÜZEN, TETİKÇİLERİNİ SAKLADI

26 Kasım gecesi Trabzon'daki lojmanının girişinde, eşi ve oğlunun da içinde bulunduğu arabası çapraz ateşe alındı. Eşi ve oğlu hafif yaralanırken, kendisi ağır yaralanmıştı. Özel uçakla Ankara'ya getirilen Necdet Bulut, 8 Aralık'ta Hacettepe Hastanesi'nde yaşamını yitirdi.

Necdet Bulut'un ağır yaralanmasıyla ölümü arasında geçen zamanda, kapatılmaya çalışılan bir suikast ile ortadan kaldırılmaya çalışılan bir aydının halen açığa çıkmamış hikayesi var.

İlk mahkeme kararına göre, Necdet Bulut'a ateş eden ve mahkeme dosyasına göre MHP'nin gençlik örgütü Ülkü Ocakları yöneticileri ve üyeleri olan üç tetikçi 15'er yıl, onları azmettiren üç ülkü ocakları üyesi ise müebbet hapse mahkum oldular. Ancak Askeri Yargıtay, Bulut'un ölümünde "tıbbi hata" saptığından bu kararlar bozuldu ve yargılama, yeterli kanıt bulunmadığından dolayı, 1985'te beraatla sonuçlandı. Sonuç olarak, Necdet Bulut'u ülkücü tetikçilerin ve onların azmettiricisi olan örgütlü faşizmin öldürdüğüne değil doktor hatasının öldürdüğüne karar verilince, Bulut'u öldürmeye çalışanlar adam yaralamaktan birkaç yıl yatıp, ellerini kollarını sallayarak çıkmış oldular.

Necdet Bulut'un vurulmasından bir hafta sonra ise Pol-Der Trabzon Şubesi Başkanı, TİP İl Başkanı Işıkhân Gündüz'ü arayarak, Necdet Bulut saldırısına dair açıklama yapacağını söylemiş ve bir buluşma ayarlanmıştı. Ancak

Pol-Der Başkanı bu buluşmadan önce vurularak yaralandı, daha sonra da görev yeri değiştirildi. Pol-Der'li polisi vuranların kim olduğu da halen şüpheli. Bu sırada, Necdet Bulut'un vurulmasından sonra olay yerine giden polislerin bulduğu boş kovanlar, nasıl olduysa ortadan kaybedildi.

Bu arada Necdet Bulut'un Ankara'ya getirilmesinden sonra hastanede geçen iki haftasına dair büyük kuşkularını daha önce anlatmış olan eşi Neşe Erdilek şunları söylemişti: "8 Aralık 1978 tarihinde vefatına kadar eşim, bilinci yerinde olarak ancak gün gün midesi, ciğerleri, böbrekleri

kavgasına verdi kendisini'

1 Mayıs 1978, İstanbul

iflas ederek, makinelere bağlı acı çekerek tükendi”.

Neşe Erdilek, Necdet Bulut'a özel uçakla Ankara'ya getirilirken “bir şey olmaz” denilerek sütlü kahve içirildiğini, ancak karın operasyonlarında ağızdan bile hiçbir sıvı alınmaması gerektiğini Bulut'u ameliyat edecek iki cerrahın bilmemesinin mümkün olmadığını söylüyor. Erdilek, Necdet Bulut'a yapılacak cerrahi müdahalenin bilerek geciktirildiği konusunda ciddi kuşkulara sahip. O sırada Mehmet Haberal'ın Hacettepe Hastanesi'ndeki sekreterinin Mehmet Ali Ağca'nın kız kardeşi olduğunu öğrenmesi bu

kuşkularını pekiştirmiş.

Necdet Bulut'un katledilişinin ardından KTÜ senatosu, üniversitenin bilgisayar merkezini “Dr. Necdet Bulut Bilgisayar Merkezi” olarak adlandırmıştı. ODTÜ'de ise üçlü amfi olarak bilinen binaya “Dr. Necdet Bulut Amfisi” adı verilerek, binanın giriş kapısına bu ismi belirten bir mermer levha konulmuştu. Ancak 1980'le tescillenen örgütlü faşizm, bu isimlerden de rahatsız olunca, KTÜ'de merkezden Necdet Bulut adı silindi ve ODTÜ'deki levha Rektör Mehmet Gönülöbol tarafından herhangi bir gerekçe gösterilmeden söktürüldü. ODTÜ

Öğretim Üyeleri Derneği'nin ısrarcı girişimleri ile 2005 yılında Necdet Bulut ismi yeniden U3 amfisindeki yerini buldu.

Faşist saldırıyla katledilen başka bir aydının, Uğur Mumcu'nun, Necdet Bulut'un ardından 10 Aralık 1978'de Cumhuriyet gazetesine yazdığı yazıdan birkaç cümleyle bitirelim: “Bir kanlı tabut daha... Dr. Necdet Bulut! Yürekli, namuslu, yiğit bir aydın, sosyalizme inanmış bir bilim adamı... O da gitti. Faşist kurşunlarla yaptığı yaşam kavgasında yenik düşüp kırk yaşında bir kanlı tabuta girerek ayrıldı aramızdan. Bilgisayar uzmanıydı.

İsteseydi, çokuluslu şirketlerde her ay yüzbinler kazanacak bordrolara imzasını atabilirdi. Bunları, bu gibi kazanç kapılarını eliyle kilitleyerek, demokrasi ve sosyalizm kavgasına verdi kendisini. (...) Rahat uyu Necdet! Bir gün gelecek, faşist katillerin ağa babaları, akan ve akıtılan kanlarda boğulacaklardır. Er ya da geç, ama bir gün mutlaka...”

(*Necdet Bulut'un hayatı, mücadelesi ve katledilişine dair bilgiler Orhan Tüleylioğlu'nun “Neden Öldürüldüler?” başlığı altında, aydın cinayetlerine dair derlediği kitaptan alınmıştır.

KEMAL OKUYAN

Yirminci yüzyılı g

Hürriyet'in manşetiymi "Yirminci yüzyıl şimdi bitti"; Fidel Castro'nun ölümünün ardından. İlk gençlik yıllarımdan beri bu gazete bende özel bir tiksinti yaratmıştır; bir tür resmi gazetedir, egemen ideolojinin güçlü sesidir, her zaman devletlidir ve şaşmaz bir biçimde komünizmle mücadelenin amiral gemisidir.

Kıt akıllıların düzeninde sermayede ne kaldıysa artık, Hürriyet, sahibinden bağımsız bir biçimde, o aklın temsilcisidir.

"Yirminci yüzyıl şimdi bitti" başlığı, bugünkü dünyayı kabullenmeyenlere "şimdi hapi yuttunuz" satışmasını da içeren iğrenç bir ideolojik saldırı olarak görülmeli kuşkusuz. Ancak bu bayağılık, saygısızlık, başlığa içerilen aklı ortadan kaldırmıyor.

"Yirminci yüzyıl şimdi bitti", uluslararası gericiliğin son 40 yıla damga vuran manifestosunu ele vermektedir. Yüzyılı bütün sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırmak, 1980'lerden itibaren tekellerin dünyasının temel mottosuydu, bundan asla vazgeçmediler.

Ne vardı 20. yüzyılda?

Yirminci yüzyıl, emperyalizmin insanlığa reva gördüğü iki büyük savaşta, kanlı faşist diktatörlüklerden ibaret değildi. 1917 Ekim Sosyalist Devrimi vardı, ABD ya da AB bayraklarına-himayesine gereksinmeyen, yüzünü sola dönen bağımsızlıkçı hareketler vardı, karanlığa ve zorbalığa karşı büyük direniş vardı, başat emperyalist ülkelerin borusunun ötmediği geniş coğrafyalar vardı, büyük insanlığın kavgası, yaratıcılığı, umudu ve kararlılığı vardı.

Hürriyet bütün bunlardan ölesiye nefret eden bir zihniyetin gazetesidir. "Herkesi dize getirdik, Küba dışında" diye hayıflanılan merkezlerle

içli dışlı bir operasyon üssü. Castro'nun ölümüne böyle bir tepki vermeleri son derece yerinde, çünkü belli ölçülerde haklarıdır. Fidel onların karizmasını çizen bir halkın efsane lideriydi.

Lider, "Benim halkımın efsanelere gereksinimi yok" diyerek veda etti, sosyalist Küba yerinde duruyor. Bu açıdan Hürriyet'in başlığı aynı zamanda bir savaş ilanıdır: 20. yüzyılın bütün sonuçlarını, izlerini ortadan kaldırmaya kadar yıkıma devam!

Aptallar! Yıkılmakta olan düzeninizdir.

1.5 asrı aşan etkili bir mücadeleye tarihi olan işçi sınıfının uluslararası ölçekte en fazla geriye çekildiği,

yani o alçak düzeninizi o kadar da tehdit etmediği bir dönemde bile krizden, savaşta, çaresizlikten kurtulamadınız. IQ sorunu olan liderlerle, en temel özgürlükleri yok ederek ayakta kalmaya çalışıyorsunuz.

20. yüzyıl bitmişmiş...

Tarih ileriye doğru akacak elbette, geriye dönüş yok ama geçmişte insanlığın ileriye doğru yaptığı hamlelerin izleri, sonuçları, dersleri ortadan kaldırılamaz.

20. yüzyıla geriye gide-meyiz ama 20. yüzyıl geri gelecektir.

20. yüzyıl dosyasını bir an önce kapatmak istediklerine göre orada çok

Fidel Castro 1959 yılında "Castro'yu öldürmek için komplo" başlıklı bir gazeteyle poz veriyor. O tarihten itibaren Fidel Castro'yu öldürmek için 600'ün üzerinde suikast girişimi oldu.

“**DEVRİMLER TAKTİK DEĞİL STRATEJİK SÜREÇLERDİR. DEVRİMCİ OLMAYAN BİR STRATEJİ, KRİZ ANINDA DEVRİMCİ BİR TAKTİĞE EVRİLSE DAHİ TUTUNAMAZ. BOLŞEVİKLERİN 1917'DEKİ BAŞARISI, ÖNCESİ BİR YANA LENİN'İN 1915'TEN İTİBAREN ISRARLA GELİŞTİRDİĞİ BİR STRATEJİK YAKLAŞIMIN ÜRÜNÜDÜR. GÖRÜLMÜŞTÜR Kİ, DEVRİMCİ BİR STRATEJİNİN OLGUNLAŞTIRILMASI İÇİN GÜCE DEĞİL GÜÇLENME İRADESİNE İHTİYAÇ VARDIR.**”

Deri getirmek...

ama çok fazla şey var. Böyle bakacağız ve 20. yüzyıl farklı koşullarda bir kez daha geri geldiğinde, hata yapmamak için dersimizi iyi çalışacağız.

Hemen şimdi ne söylenebilir?

Devrimler taktik değil stratejik süreçlerdir. Devrimci olmayan bir strateji, kriz anında devrimci bir taktiğe evrile dahi tutunamaz. Bolşeviklerin 1917'deki başarısı, öncesi bir yana Lenin'in 1915'ten itibaren ısrarla geliştirdiği bir stratejik yaklaşımın ürünüdür. Görül müştür ki, devrimci bir stratejinin olgunlaştırılması için güce değil güçlenme iradesine ihtiyaç var.

20. yüzyıl işçi hareketinin zayıf dönemlerinde devrimci stratejilerin daha "gerçekçi" stratejiler için elden çıkarıldığı sayısız örnek vardır. Dediğim gibi, 1915 yılında Rusya'da siyasal güç dengeleri bolşeviklerin lehine filan değildi; tersine "akıl" varsa, aman ayağımızı yorgana göre uzatalım demek gerekirdi.

1921, 1923, 1924'te Alman Devrimi'nin yenilmesinin en temel nedeni, 1915'te ya da öncesinde devrimci bir stratejiyi kararlı bir biçimde geliştiren bir siyasi öznenin ortaya çıkmış olmamasıdır. Ortalık karıştığında işçi hareketinin devrimci, en gelişkin öncü unsurları "devrimci" pozisyon aldıklarında, bir ur gibi duruyorlardı. Olmadı.

Sonrasında, örneğin 1934, 1936'da, 1945'te, 1974'te sayısız kez tarihsel yol ayrımlarıyla karşılaştı. Avrupa'nın birçok noktasında kapitalizmin temelleri çatırdıyordu, komünist hareket devrimci olmayan

bir stratejiye devrimci bir taktik oturtmayı bile denemedi. Güçler dengesinin işçi sınıfının aleyhinde olduğu söylendi, oysa bazı örneklerde bu tartışmalıydı. 1934 Avusturyası'nda, 1936 Fransı'sı'nda, 1945 İtalya ve Fransı'sı'nda koşulların işçi sınıfının iktidarı için elverişsiz olduğunu söylemek için elbette birtakım gerekçeler ileri sürülebilir ama tersi de geçerlidir. Andığımız kesitlerde devrimci bir özne, sermaye düzenini pekala alaşağı edebilirdi.

Böyle bir strateji yoktu.

Devrimci bir strateji akılsızca hamleler, macera arayışı ya da "radikal" mücadele biçimlerinin fetişleştirilmesi değildir. Buradan hareket edilirse 1934'te Viyana'da, 1945'te İtalya ve Fransa'da bayağı "devrimci" bir işçi hareketi vardı. Republikanischer Schutzbund, Avusturya'da işçi sınıfının öz silahlı gücüyü, polis yetmedi, ağır silahlarla saldıran ordu birlikleri zar zor ele geçirdiler işçi mahallelerini. Sosyal demokrat işçiler faşizme karşı mücadele ediyor, sosyal demokrat parti liderliği "aman sakın" diyordu, devrimci komünistler ise çok zayıftı.

İtalya ve Fransa'da savaş bittiğinde komünistler en büyük, en prestijli, en örgütlü ve tepeden tırnağa silahlı güçtü. Koşullar elverişsizdi, öyle mi?

Eksik olan, geçmişten bugüne gelen bir devrimci stratejiydi. "Şimdi devrimci olma zamanı" diyerek olmuyor bu işler; güçlenmek için, dengeleri değiştirmek için her tür ilkesizliğe imza atıp sonra beyaz atlı prene dönüşülüyor. Çünkü siz kafanızda "devrimci" bir dönüşüm geçerseniz bile, hitap ettiğiniz, kendinize çektiğiniz

toplumsal kesimler o dönüşüme ayak uydurmuyor, heybenize doldurduğunuz düzen içi bağlar sizi tehdit ediyor, onları kaybetmemek için uğraşmaktan önünüzü göremiyorsunuz.

20. yüzyılın tarihinde bunlar var.

Bir de sosyal demokrasi.

Hep ihanetinden söz ederiz sosyal demokrasinin. İyi de o bir kez gerçekleşti. İşçi sınıfı hareketi olmaktan düzen partisi olmaya 20. yüzyılın başlarında terfi etti sosyal demokrasi. İhanet orada. 1934'te, 36'da, 45'te ihanet yok.

Oradaki ihanet (ihanet demeyelim isterseniz, yanlış diyelim) sosyal demokrasiyle işbirliği yaparak dengeleri işçi sınıfının lehine değiştirebileceğini sananların davranışında aranmalıdır.

Koşullar mı elverişsiz? Tamam o zaman, maceraya atılma; sıkı dur, sermaye sınıfının kestaneleri ateşten senin elinle almasına izin verme, burjuva hükümetlerine katılma, işçi sınıfının bağımsız hattını güçlendir, kapitalist düzene ilişkin her tür hayali, yanılşamayı ortadan kaldır. Koşulların daha elverişli hale gelmesini bekle,

"YIRMİNCİ YÜZYIL ŞİMDİ BİTTİ", ULUSLARARASI GERİCİLİĞİN SON 40 YILA DAMGA VURAN MANİFESTOSUNU ELE VERMEKTEDİR. YÜZYILI BÜTÜN SONUÇLARIYLA BİRLİKTE ORTADAN KALDIRMAK, 1980'LERDEN İTİBAREN TEKELLERİN DÜNYASININ TEMEL MOTTOSUYDU, BUNDAN ASLA VAZGEÇMEDİLER.

daha doğrusu bunu bekleme de buna yardımcı ol.

Ders çok.

Biz dersimizi iyi çalışmazsak, Hürriyet daha nice başlıklar atıp sinirimizi bozacak.

Oysa hiç değilse şunu bilelim, kendilerinin sınırları o kadar bozuk ki! Hepsinin. Dedim ya, cicim yıllarında bu haldeler. 1934, 36, 45, 74 uğrakları insanlığın karşısına bir kez daha çıktığında karşılarında "elverişsiz koşullar"dan söz edenler olmayacağını iyi biliyorlar.

Fidel'e gelince...

O dersini iyi çalışmıştı, hatırlarının dersini verdi zorbalara, sömürücülere...

Nasıl mı?

Herkes Fidel'in başta komünist olmadığını, sosyalist devrimi hedeflemediğini bilir. Ama sanırlar ki, çoook "geniş" düşünüyordu Fidel.

Fidel Lenin'le birlikte 20. yüzyıl ittifaklar dahisidir. Her ikisi de büyük devrimcilerdi ve hiçbir zaman kendi devrimci stratejilerini başka projelere eklememiş, bu anlamda kendi hareketlerini hep merkeze koymuşlardı. Fidel kendisini başında beri bir ittifaklar zincirinin parçası olarak görmedi. Onun müttefikleri en "zayıf" anında dahi Fidel ve 26 Temmuz'un iradesini kabul edenlerdi.

Hürriyet boşuna atmadı o başlığı...

Boşuna yaşanmadı 20. yüzyıl. Göreceksiniz.

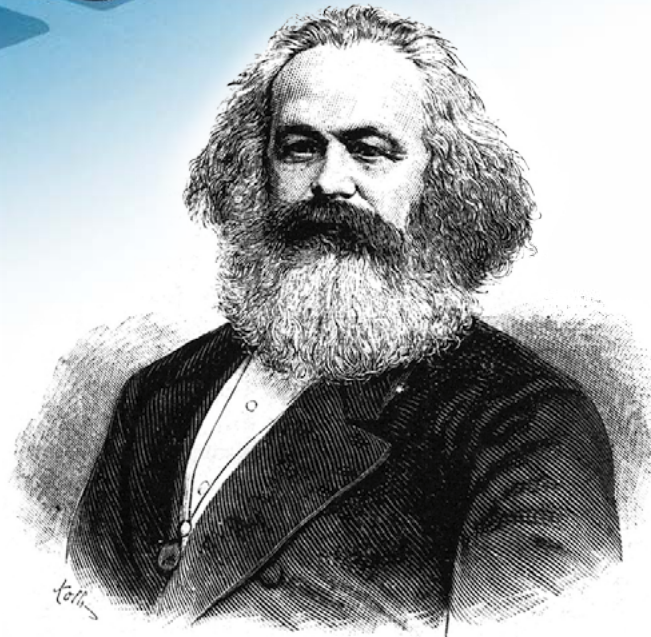

VİYANA-ROMA-BERLİN HATTINDA GERGİNLİK: AB'DEKİ ERİME ENGELLENEMİYOR

Avrupa Birliği: 'Tarzan çok zor durumda'

"BATIDA SOSYAL DEMOKRASİ ÖLÜYOR." DÜZENİN SAĞI VE SOLUYLA DERT ETTİĞİ, KAYGI DUYDUĞU SORUN BU. SAĞ TARAFTAKİ YÜKSELİŞİN DÜZENİN DİKİŞ TUTMAYAN YARALARI İLE İLGİLİ OLDUĞUNU BİLİYORLAR. BİZİM CEPHEMİZDE KAYGI DUYULMASI GEREKEN NOKTA İSE KAPİTALİZMİN BU BÜYÜK ÇÖKÜNTÜSÜNÜN, SINIFIN VE YENİ BİR DÜZENİN SESİNİN ÇOK AZ DUYULDUĞU, ÖRGÜTSÜZ BİR İŞÇİ SINIFI GERÇEĞİ İLE YAŞADIĞIMIZ BİR DÖNEMDE KARŞIMIZA ÇIKMIŞ OLMASI.

**AB
ÇÖZÜLÜRKEN
DE MARX'I
DOĞRULUYOR**

Karşıtı reel sosyalizmle birlikte tarihe karışan bir hayaletin can çekişmesine tanık oluyoruz. "Avrupa demokrasisi" diye Türkiye halkının da beynine sokulan, dincinin, milliyetçinin, sınıf ve sosyalizmden kaçmayı siyaset sanan "solcuların" tam bir ortaklıkla muza çevirdiği bu kavramın günleri gerçekten sayılı. Artık hayaletlerin de can verdiği AB, tel tel dökülüyor. Fakat...

Fakat her şey daha iyiye veya sosyalizme değil, daha kötüye, otokrat bir kapitalizme doğru gidiyor. En azından şimdilik böyle. Sermaye, sosyalizmi dünyada aklından bile geçiremediğini, sosyalizmden arta kalan bu dünyada istediği renkleriyle sahneye itebiliyor. Sınıf korkusu ve sosyalizm seçeneği siyasetten büyük ölçüde silindiği için, Avrupa sermayesinin pervasızlığı

da derinleşiyor. Böyle bir tabloda, Marx ve marksızmin temel bir önermesinin geçerliliğine tanık oluyoruz. Sermaye, tıkanıklığa karşı kendi içinden çıkardığı çözümlerle, bizzat kendi boğazına sarılmış, kendi mezarını kazmış oluyor. Demokrasi tiyatrosu kültür endüstrisinin, kültür endüstrisi de demokrasi tiyatrosunun altını oyuyor. Zayıf halkalarda durum biraz daha farklı, çünkü büyük sürprizlere daha açık.

Ama AB metropollerindeyiz ve art arda gelen sağ popülist seçmen zaferlerinin bağırarak ilan ettiği çıkmaz şudur: Acımasız bir tasarruf politikası olarak da özetlenebilecek neoliberal Avrupa Birliği projesi, ki emekçilere ve aydınlanmacı akla bütünsel bir saldırıdır, resmen dikiş tutmuyor. Demokrasinin ne anlama geldiğini milyonlar sokaklarda öğrenme fırsatı buluyor. Özellikle

kültür endüstrisinin doğal bir sonucu bu: Yığınlar ve aydın adayları, cerahat yuvasına dönüşen büyük sorunlarının çözümünü ileride değil, geride, gericilikte ve her türlü gerilek ideolojide arıyor. Bu ise üretimde ve mal olarak karşılığı bulunmayan trilyonlar üzerine kurulu finans ve ihracat kapitalizmini bu kez merkezlerde tehdit ediyor. Refah şovenizmi, metropollerini kendi zenginlik, yani sömürü kaynaklarını kesmeye mecbur bırakıyor.

YENİ KORKU ÇEMBERİ

Gerçi merkezdeki zenginler ve özellikle de "gönülsüz hegemon" Almanya, AB'deki dağılmanın önüne geçmek için elinden geleni

yapıyor, ama bir sonuç alamıyor. Çünkü önerdiği çözümler, sistemi daha da sarsıyor ve insanları yeni bir korku çemberine itiyor. Bu, 4 Aralık'ta Avusturya ve İtalya'da bir kez daha yaşandı. Tüm dengelerin sarsıldığı bir süreçteyiz. Avrupa'daki çaresizlik, şu andaki haliyle, sosyalizm ve özgürleşme vaat etmiyor. Emekçi sınıflar ve aydın adayları, demokrasi ve milliyetçilik gibi geri hedeflerle

Düzen solunda “alternatif” arayışlar

kuşatılmış durumda.

Viyana'dan başlanabilir: Hızla yükselen sağ popülizm, Avusturya'da geçen hafta sonunda ve “şimdilik kaydıyla” başarılı olamadı, ama iktisat profesörü ve “yeşil” politikacı Alexander Van der Bellen karşısında hedefine ulaşamayan sağcı FPÖ'nün bayraktarı Norbert Hofer, başka bir şeye dikkat çekmeyi başardı: Zengin AB'nin en zengin bir merkezinde bile ciddi bir dönüşüm yaşanıyor, küreselciğin ve ihracatçılığın ipini çekecek bir daralma eğiliminin artık “halklaştığı” görülüyordu. Görece yeni, milliyetçi, gerekirse ırkçı eğilimlere taviz vermekten kaçınmayan “alternatif sağın” yükselişine, halktan aldığı desteğe engel olunamıyor.

İzlenen tasarruf politikalarından Almanya'nın “zengin peyki” olarak neredeyse başından beri Avrupa'nın yoksulları karşısında kârlı çıkmayı sürdüren Avusturya bile sarsıldığına göre, AB'nin durumu pek iç açıcı değil. Geçen hafta sonunda, Norbert Hofer belki cumhurbaşkanı olamadı, ama partisi sağ popülist FPÖ'nün ilk genel seçimlerden birinci parti çıkacağını ilan edebildi. Sağ popülist cumhurbaşkanı adayı Hofer, Avusturya'nın nereye yöneldiğini dünyaya duyurmayı

başardı.

Trajedi, Avrupa işçi sınıfı hareketlerinin gelişkin bir tarihe sahip olduğu bölgelerde bile bir sınıfsızlık ve sosyalizmsizlik yaşanmasında aranmalıdır. Kapitalizm, artık klasik faşizmler ve onların güncel versiyonlarından çok sosyalizm düşmanı sosyal demokrat veya sivil toplumun eline bakıyor. Ama halklardaki gerilim farklı. Demokrasinin son tahlilde tekellerin işine gelen bir çağdaş kurgu olduğu, “Batı'da sosyal demokrasi ölüyor” yakınmalarıyla gerçek yüzünü gösteriyor. Ne mi oluyor?

Örneğin, Viyana'da Alexander Van der Bellen sayesinde geçici de olsa derin bir nefes alan sistem, “Avrupa demokrasisi” veya, daha doğru bir ifadeyle “tekeller demokrasisi”, kendini aldatmayı sürdürebiliyor. Ama herkes görüyor ki, AB'nin yönetilmesi giderek olanaksızlaşıyor. Viyana gibi neredeyse AB'nin sırtından bir refah ekonomisi kurgulayan bu zengin mutfağında bile, gelir dağılımındaki korkunç adaletsizlikler, engellenemeyen ve üretim maliyetlerini düşüren personel giderleri politikasıyla zaten engellenmek de istenmeyen yoksullaşma, gölgesini büyük siyasete düşürüyor. Korkunç bir sermaye birikimine, yayılan bir

Ekim Devrimi'nin 100'üncü yılında, 2017'de, AB'nin zenginleri Hollanda, Fransa ve Almanya'da sağ popülizmin zaferlerine tanık olabiliriz. Avusturya'daki bir sürprizi, Hollanda, Fransa ve Almanya'da, hatta İtalya'da “erken” başka sürprizler izleyebilir. Avrupa Ekonomik Bölgesi üyesi Norveç de gündemde. Özetle, sosyalizmi kazıyan zenginler, kısa sürede iç savaşlara dönüşebilecek enfeksiyonların metropollerini de devasa bataklıklara dönüştürdüğünü görecekler. O zaman, sıkışan büyük sermaye Sigmar Gabriel-François Hollande (Kemal Kılıçdaroğlu) çizgisinin karşısına Jean-Luc Mélenchon-Sahre Wagenknecht (Ümit Kocasakal) çizgisini dikebilir. Şaşırılmayalım. Sonuçta, burjuva siyasetinde denklemler, özel mülkiyetin kutsallığı dışında, sabitler üzerinden değil değişkenler üzerinden kurgulanır.

Bu tikanıklığı sadece sosyal demokrasinin, ama Clinton, Blair, Schröder ve takipçileri gibi neoliberalizm bayrağı taşıyan militanların değil, emekten yana “eski” sosyal demokrasinin engelleyebileceğine inananlar, metropollerde de kıvılcıdamaya başladı. ABD'deki Bernie Sanders çıkışıyla Fransa'daki FKP desteğinden emin Jean-Luc Mélenchon arasında yeni ve “muhayyel” enerji hatları çiziliyor. Sosyal demokrasinin silindiği Avrupa'da avro, iç pazar, mülteci milyonlar, sınırsız ticaret güvence değil, birer tehdit unsurudur. Avrupa sağ, sosyal demokrasinin çökmesiyle AB'nin de çökeceğine iman etmiş durumda.

yoksullaşma, özellikle de yaşlılar yoksulluğu ve genç işsiz çaresizliği eşlik ediyor. Yaşlı toplumların intikamı böyle oluyor. Sorunun, Almanya gibi kimilerine göre "AB'nin gönülsüz hegemonu"nda patlaması da muhtemel.

AVUSTURYA VE İTALYA

Viyana'ya gelinceye kadar İtalya'da asıl darbe gerçeklik kazandı. Matteo Renzi gibi, bizdeki her tür Ufuk Uras'ın ağababası bir fırıldak adam, sandıkta ağır bir tokat yedi. Merkel'in oyuncuğu Renzi, İtalyan tekellerinin demokrasisini ve kapitalizmini kurtarmak, bu arada banka sisteminin Almanya'nın üzerine yıkılmasını engellemek için çok çırpındı, ama halkın sırtını dönmesine engel olamadı. Bu sonuç, Roma'dan çok Berlin'i ve onun eskimek bilmez reform reçetesini vurdu.

Almanya'nın reform zorlaması, İtalya'nın çökerse, Yunanistan'a hiç benzemeyeceğini iyi bilmesinden kaynaklanıyor. Kamu harcamalarında sert kesintiler ve emekçi gelirlerine tırpan olarak tanımlanabilecek tasarruf rejiminin, ülkeyi ve tüm AB'yi kangrenleştireceği anlaşılıyor. Cerahat bankalarda yayılıyor. Ancak Almanya Başbakan Angela Merkel kadar Alman medyasının da kayıtsız şartsız Renzi yandaş-

lığı bir sonuç vermedi. Herkes, İtalya'nın çökmesi halinde Almanya'nın enkaz altında kalacağını biliyor. Telaş bundan.

Bugünlerde sadece İtalyanların değil, Almanların da çökmesine engele olmak için çırpındıkları banka, Monte dei Paschi di Siena, böyle bir sorun. Dünyanın bu en eski bankası, ki İtalya'nın da üçüncü büyük kredi kuruluşudur, gerçi 45 milyar avroluk batık kredileriyle uçuruma yuvarlanmaktadır, ama manşetleri işgal etmiyor. UniCredit Banca da benzer bir yolda: Alman Hypo-Vereinsbank'ı da bünyesine alan bu bankada 77 milyar avroluk batık kredi olduğu yazılıyor. Tabii küçük harflerle. İtalyan banka sisteminde küçük hisse sahiplerinin çokluğu bir büyük sorun. IMF, bu bela sistemde 360 milyar

avro tutarında batık veya zehirli kredinin bulunduğunu duyurmuştu.

ASIL DARBE

Aralık ayı başında İtalya'da Matteo Renzi değil, asıl Angela Merkel ve müttefikleri, yani AB cehenneminin kâhyaları ağır bir darbe aldı. Bu kâhyalığın hükümünün, ancak sosyal demokrat veya onunla yakın akraba çeşitli sivil toplumcu tetikçileri eliyle sürebileceğini bildiklerinden kederlerini de gizlemeye gerek duymadılar. Renzi, "emek gelirlerine tırpan, sermaye gelirlerine teşvik" diye özetlenebilecek Alman tasarruf modelini daha fazla sürdüremeyeceğini sandıkta anladı. Sosyal güvenlik sistemini Berlin'den gelen rica kılıflı emirlerle kırpmaya çalışan reformcu

Renzi akıllı, AB'de bir başkaldırıya da istemeden tetiklemiş oldu.

Sahnedeki ışık tutulmayan köşelere baktığımızda, çözülen AB'de akıllı komünistlerin de yavaş yavaş elleriyle toprağa basıp düştükleri yerlerden kalkma çabalarına tanık olmuyor değiliz. Önümüzdeki yılın başlarında Yazılama Yayınevi Alman komünist profesör Georg Fülberth'in 30 yıllık sosyalizm için araştırma ve "keşif" yazılarından oluşan bir kitabını okur önüne çıkaracak. DKP üyesi Fülberth, yıllarca, komünist partinin her şartta, niceliğini dikkate almaksızın, kendi yaratıcı ayrıksılığı ve ilkeleriyle mutlaka yaşatılması gerektiğini yazdı. Bu sınıf ve parti vurgusunu, metropollerin göbeğindeki büyük çıkmazda anlamak giderek kolaylaşıyor. Kimileri sosyal demokrasiyle kapitalizmi kurtarma hesapları yapıyor. Ama kapitalizmin ötesine bakanların sayısı ve ağırlığı da tam böyle zamanlarda artıyor. Şair M. Bülent Kılıç'ın yeni kitabında yazdığı gibi: "kuşların ötüşerek boşlukta açtıkları çukurda / ak heceler üstünde kuluçkaya yatıyor sabah / öyle vefalı zamanlardayız".

Çözülmen sermaye ve emek için farklı sürprizler içerdiğini biliyoruz.

■ Osman Çıtsay

İtalya Yunanistan'a benzemez

Alman sermayesinin çökecek bir İtalya'da enkaz altında kalacak çok mali var: 31,3 milyar avro tutarında doğrudan ve dolaylı bir yatırım hacminden söz ediyoruz. Bu rakam mesela Yunanistan gibi çoktan iflas etmiş ve Avro Bölgesi'nden itilmeye çalışılan bir ülkede sadece 3.2 milyar avrodur. Almanya'nın İtalya'ya yıllık ihracatı, son rakamlara göre, 58 milyar, Yunanistan'a ise 4.7 milyar avro.

BOYUN
EĞME

ABONE OL

BOYUN EĞME DERGİSİNE ABONE OLUN,
BASILI YAYININ YANISIRA ELEKTRONİK DERGİ
OLARAK E-POSTA KUTUNUZA ULAŞSIN.

3 ay, 6 ay ve 1 yıllık abonelik seçeneklerinden birini seçip, aşağıdaki hesap numarasına ücretini yollayacaksınız/yatıracaksınız.

Aboneliğiniz boyunca elektronik derginiz yayınlandığı gün e-posta adresinize elektronik dergi olarak yollanacak.

Basılı gazeteye de ulaşmak istiyorsanız bize bildireceğiniz ilçe/ mahalle'de dergiyi alabileceğiniz bir nokta olup olmadığı konusunda ilettiğiniz telefon numarasından sizi arayacağız.

Şu bilgileri boyunegmeabone@gmail.com e-posta adresine yollayarak kaydınızı tamamlayacaksınız.

- EFT/Havale yaptığımız hesap numarası (Banka/Şube/Hesap No)
- İşlem Tarihiniz
- Abone adı / soyadı (Banka hesap sahibinden farklı olabilir)
- Abone e-posta adresi
- Basılı haline de ulaşmak istiyorsanız dergiyi alabileceğiniz ilçe/mahalle bilgisi ve irtibat telefonunuz
- Abonelik başlangıç tarihi
- Abonelik süresi

• **Abonelik ücreti**

3 ay - 36 TL

6 ay - 70 TL

1 yıl - 140 TL

Hesap no bilgisi:

Ziraat Bankası

Bahariye Şubesi (755)

Hesap No: 61085651 5001

IBAN: TR930001000755610856515001

Fransa'da komünist

SAVAŞ SONRASI DE GAULE'LÜ YILLARDA FRANSA'DA SERMAYE İKTİDARI KENDİNİ YENİDEN KONSOLİDE ETTİ. FKP BU KONSOLİDASYONA YANIT ÜRETEMEDİKÇE, GİTĞİDE İZOLE OLMAYA BAŞLADI. FKP BU DÖNEMDE HALA SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN SİYASİ ÇİZGİSİNİ SÜRDÜRMEKTEDİR. 50'Lİ YILLARIN SONU FKP'NİN BU ÇİZGİYİ TERK ETMEYE BAŞLADIĞI YILLAR OLACAKTIR.

Fransa'da iktidardaki Sosyalist Parti'nin uygulamaya soktuğu yeni çalışma yasası, namı diğer El Khomri yasası, Fransız emperyalizminin yaşadığı krize ürettiği yanıtlardan biri oldu. Gerek bu yasanın ortaya çıkış biçimine gerekse işçi sınıfının verdiği yanıtı bakacak olursak Fransız emperyalizminin bu krizden çıkması pek kolay görünmüyor. Diğer emperyalist ülkelerle rekabet için ortaya çıkan işçi sınıfına saldırı yasası, şu aşamada ne Fransız sermayesi için bir zafer, ne de Fransa işçi sınıfı için mutlak bir yenilgi anlamına geliyor. Çıkarılacak tek sonuç: Fransa'da kavga büyüyor. Peki, bu kavgada bizim taraftakiler ne durumda? Fransa'da komünist hareketin bugününü

anlamak için geçmişine biz göz atmak gerekiyor. Fransa'da komünistler denince ilk akla gelen kuşkusuz Fransız Komünist Partisi(PCF)'dir. Bugün bakıldığında "reformist" tanımını fazlasıyla hak eden bu parti, geçmişte çok önemli bir geleneği temsil ediyordu.

Dünya komünist hareketi açısından İkinci Enternasyonal önemli bir kokuşa işaret eder. Birinci Dünya Savaşı sırasında aynı partinin kardeş temsilcileri birbirlerine sermayenin elinde tuttuğu namluyu doğrultunca, İkinci Enternasyonal'in parçalanması kaçınılmaz hale geldi. Savaş sırasında komünist dünya içerisinde yaşanan tartışmalar, bu tartışmalara verilen en

görkemli yanıt olan büyük Ekim Devrimi'nin ortaya çıkışı ve işçi sınıfının iktidarı büyük bir coğrafyada eline alması işçi sınıfının enternasyonal hareketinin yola nasıl devam edeceğini de belirlemiş, ve büyük bir iz bırakmıştır. Fransız Komünist Partisi de bu izin bir ürünüdür.

Sosyalist Parti'nin bir birliği olan Uluslararası İşçi Örgütü'nün Fransız seksiyonu (SFIO) 20 Aralık 1920 tarihinde birlikten ayrılıp Komünist Enternasyonal'e katılma kararı aldı. Bu ayrılığın en önemli politik tartışması ise, birliğin Büyük Savaş sırasında 'Alman tehdidine' karşı ulu-

1871'deki Paris Komünü başarısız oldu, Lenin'in Moskova'daki 1917 Komünü başarılı. Komünist Parti(SFIC)'nin bir afişi.

sal birliğin içerisinde yer alması ve emperyalist savaşta sermayenin yanında saf tutmasıdır. Bu ayrışmayla birlikte Sosyalist Parti-Komünist Enternasyonal'in Fransız Seksiyonu isimli partiyi kuran Fransa Komünistleri, Komintern'in tavsiyesiyle isimlerini Fransız Komünist Partisi olarak değiştirdiler. Bu yıllar partinin yepyeni bir temelde inşa dönemidir. Partide bolşevizasyon dönemi olarak da adlandırılan bu dönemde parti ideolojik olarak marksist-leninist, örgütsel olarak merkezîyetçi bir yapı haline dönüştürüldü. Bunun yanında anti emperyalist bir çizgiye yerleştirildi ve sınıfa karşı sınıf ilkesi partinin en temel sloganı haline getirildi. 1924 yılında bir işçi olan Pierre Semard partinin genel

sekreteri oldu ve bu görevi 1929 yılına kadar sürdürdü.

Bu yıllar aynı zamanda parti militanlarının kitle direnişleri içerisinde deneyim kazandığı yıllar olmuştur. Parti geniş kitlelere ulaşan bir üye sayısına ulaşamadı ancak 1930'lu yılların başında, Paris'in banliyölerinde, Fransa'nın kuzeyindeki işçi hazzalarında önemli bir yer tutmaya başlamıştı. Aynı zamanda parti Henri Barbusse, Aragon, Éluard ve André Breton gibi önemli aydınlar için bir çekim merkezi haline gelmişti.

HALK CEPHESİ DÖNEMİ

Fransız Komünist Partisi iki dünya savaşı arasında faşizme karşı direniş içerisinde önemli bir yer tuttu. Bu dönem, aynı

Ekmek, barış, özgürlük! Yaşasın Halk Cephesi!(1936, FKP Merkez Komite binası.)

hareketin dünü, bugünü

zamanda Parti'nin reformist bir çizgiye sürüklenmesinin önemli bir nedeni olsa da, partinin en kitlesel olduğu dönemdir.

Partinin 1932-34 yılları arasındaki siyasi stratejisi şöyle özetlenebilir.

* Partiyi büyük ekonomik ve toplumsal bunalım içerisinde örgütlemek.

* Fransa'daki faşizm tehdidine karşı direniş içerisinde yer almak. (Hitler'in Almanya'da iktidara gelmesi, bu stratejiyi tetiklemiştir. Bu olguya aynı zamanda Fransa'daki faşist hareketin yükselişi de eşlik etmiştir.)

1928 yılında Komünist Enternasyonal'in yürütme kurulu üyesi seçilen Maurice Thorez 1929 yılında partinin kolektif önderliğinin sekreteri olduktan sonra, gerek Komintern içerisinde, gerekse FKP içerisinde çok önemli bir karakter haline geldi.

Halk Cephesi tartışmalarının bir anda ortaya çıkıp karar altına alınmadığını söylemek gerek.

Komintern'in VII. Kongresi 42 oturumun sonunda tamamlandığında, ortaya çıkan sonuç yeni bir doğrultuya işaret ediyordu. Halk Cephesi deneyimi özellikle Thorez'in ve Dimitrov'un etkisiyle Komintern'in homojen olmasa da onayladığı kararlardan biri haline geldi.

Bu tartışmalarda Thorez reel politikçidir. Bu pozisyon, partiyi büyük bir kitle partisi haline getirmiş olsa da (üye sayısı 1937 sonunda 300.000'e ulaşmıştır), savaş sonrasında partiyi reformist çizgiye yerleştiren temel dinamik olmuştur. Thorez'e göre, "Burjuva demokrasisi, iktidardaki burjuvazi tarafından sürekli kısıtlanan birtakım sallantılı özgürlüklerin asgarisidir, ancak yine de işçi sınıfına, emekçi kitlelere, kapitalizme karşı seferber olma ve örgütlenme olanakları sunar." Thorez Fransız Devrimi'nin cumhuriyetçi, demokratik geleneklerinin hâlâ canlı olduğunu, faşizme karşı bu geleneklerin değerlendirilmesi gerektiğini savunuyordu. Thorez'in bu 'radikal' çıkışı Komintern yönetimi tarafından, FKP'nin Fransız siyasi sistemine entegre olacağı kaygısıyla karşılanıyordu. Savaş sonrasında bu kaygının haksız

olmadığı ortaya çıkmış oldu.

Savaş sonrası De Gaulle'lü yıllarda Fransa'da sermaye iktidarı kendini yeniden konsolide etti. FKP bu konsolidasyona yanıt üretemedikçe, gitgide izole olmaya başladı. FKP bu dönemde hâlâ Sovyetler Birliği'nin siyasi çizgisini sürdürmektedir. 50'li yılların sonu FKP'nin bu çizgiyi terk etmeye başladığı yıllar olacaktır.

1959 yılındaki FKP kongresi reformizmin resmi hale geldiği kongre oldu. Gitgide izole olan partinin bu izolasyondan kurtulmak için bulduğu çözüm, sosyalist iktidar mücadelesinden vazgeçmek oldu. Bu kongreden sonra partinin siyasi hattı şöyle bir seyir izledi.

* Stalin'in düşüncelerinin ve işçi sınıfına katkılarının reddi (1963).

* Kapitalizmden sosyalizme geçişte barışçı yollar aranması, Champigny Manifestosu (1968).

* Sovyet deneyiminin terk edilmesi, Fransa'da farklı renklerin bir arada yaşayacağı bir sosyalizmin tarif edilmesi (1974, 21. Kongre).

* Proletarya diktatörlüğü kuramının reddedilmesi (1976, 22. Kongre).

* İspanya ve İtalya Komünist partilerinin şekillendirdiği avrokomünizme katılım.

* Sosyalist Öz Yönetim kuramının kabul edilmesi (1979, 23. Kongre).

REFORMİZME KARŞI AÇILAN BAYRAK!

Sonrasındaki yıllarda da, FKP adım adım sosyal demokrat bir partiye dönüşürken, SSCB'nin çözülüşü parti içerisindeki tartışmaları şiddetlendirmiş oldu. 1991 yılının Haziran ayında, partinin ortodoks muhalefeti bayrak açıp, parti içerisinde yeni bir oluşuma gittiler. Kısaca ismi Komünist Koordinasyon olan bu ekipler, FKP'nin yeniden Marksist-Leninist bir çizgiye yerleşmesi için mücadele etti. Bu hizip FKP'nin farklı bölgelerindeki komünistlerin birbiriyle iletişimiyle hareket eden ve homojen olmayan bir yapılandırmadır. Hemen ardındaki yıllarda yaşanan tartışmalar, bu koordinasyondan

üç farklı örgütün çıkmasına neden olacaktır. Tartışmanın merkezinde ise, FKP'nin yeniden devrimci komünist bir çizgiye çekilmesi ile, ayrılıp yeni bir parti kurmanın zorunluluğu vardır.

Bu koordinasyon çıkardığı üç örgüt ise şöyle:

* 2002 yılında Roland Perlican öncülüğünde kurulan "Komünistler"

* 2004 yılında Maurice Cukierman önlüğünde kurulan Fransa Devrimci Komünistler Birliği.

* Yine 2004 yılında Georges Gastaud'nun öncülüğünde kurulan Fransa Komünist Yeniden Uyanış Kutbu.

2015 yılında ise, 'Komünistler' ile 'Fransa Devrimci Komünistler Birliği' düzenledikleri birlik kongresinde Devrimci Komünist Parti (DKP)'yi kurdular. Bu birleşmenin temel motivasyonu ortodoks iki ayrı örgütün, Fransa'daki sınıf mücadelesine zarar verdiği, bu sorumluluk gereği tek bir Komünist Parti'de birleşmeleri gerektiği oldu. Ancak gerçek anlamda bir birleşme olmadığını yakın zamanda öğrenmiş olduk. DKP kurulduktan sonra eski Fransa Devrimci Komünistler Birliği üyeleri, siyasi ve örgütsel nedenlerle partiden ayrılıp yeni bir partinin kurulması için çağrı yaptılar. 22-23 Kasım'da Paris'te toplanan kuruluş kongresiyle birlikte Fransa Devrimci Komünist Partisi kurulmuş oldu.

2017 yılı tarihin tekerleğinin epey hızlı döneceği bir yıl olacaktı gibi görünüyordu. Fransa siyaseti için de durum böyle. Fransa yavaş yavaş seçim atmosferine girmeye başladı.

Onların sonsuz sevgisinde ve akıllarında yer eden Yüce Stalin için bütün halklar yasta. (FKP'nin merkezi yayın organı L'Humanité'nin özel sayısı-5 Mart 1953)

Önümüzdeki yıl hem parlamento hem de cumhurbaşkanı seçecek. FKP Melenchon'un yeniden aday olması konusunda görüş birliğine varmış görünüyor. Diğer Komünist Partiler ise şu aşamada, bu adaya karşı bir çıkış yapmış durumda. Melenchon'un aday olmasını sert bir şekilde eleştiriyorlar.

Diğer üç partinin aday çıkarılması ise teknik olarak mümkün değil. Çünkü Cumhurbaşkanlığı adaylığı için seçilmişlerden yeter sayıda imza toplamak gerekiyor.

Seçim dönemleri komünistler için kuşkusuz değerli. Fransa'nın işçi sınıfının öncüsünü aradığı şu dönemde bu seçimlerin komünistlerin örgütlenmesini sağlamasını, siyasette etkili bir güç haline gelmesini temenni ediyoruz. Fransa'da ortada duran bu boşluğun uzun süre böyle devam edemeyeceğini çok açık.

■ Uğur Kayrak

GERİCİLİKLE MÜCADELENİN TARİHİNDEN DERSLER:

‘Türban Neyi Örtüyor?’ ve bugünün kavgası

PARTİLİ MÜCADELENİN GEREK ÜNİVERSİTELERDE, GEREK TÜRKİYE SATHINDA ADINI DUYURDUĞU ÖNEMLİ ÇALIŞMALARDAN BİRİSİ, “TÜRBAN NEYİ ÖRTÜYÜR?” BROŞÜRÜ VE GERİCİLİĞE KARŞI VERİLEN RADİKAL MÜCADELEYDİ. 2016 YILINDA, GERİCİLİĞİN KOL GEZDİĞİ BİR TÜRKİYE’DE, KAVGAMIZIN TARİHİNE BİR DE BU PENCEREDEN BAKMAK İSTEDİK.

Türkiye Komünist Partisi tarihinin özellikle son aşaması, yani Sosyalist İktidar Partisi’nin TKP adını aldığı dönemi de içeren 30 senelik “Gelenek” dönemi, bugün sınıf siyasetinin üzerinde yürüdüğü eksen anlamak için önemli uğraklar içeriyor. Tarihe bazen de “eğitim” işleviyle bakmak gerekiyor; siyasetten, mücadeleden, inattan ve ilkelerden ne anlaşıldığına yönelik bir eğitim... Dolayısıyla Boyun Eğme’nin eğitim sayfalarında bundan sonraki haftalarda, partili mücadelenin bazı önemli çalışmalarına ilişkin yazılar yer alması planlanıyor.

Öğrenci gençlik içinde yapılanlar başlangıç oluşturacak.

“Türban Neyi Örtüyor?” broşürü, sosyalist iktidar mücadelesinde iki uğrakta dolaşıma sokuldu. İkisi de, solun gericilikle mücadelesinde ilginç tartışmaların yaşandığı, siyasal İslamcılığın “sol destek”le var edilmeye çalışıldığı dönemlerdi. Broşür ilk olarak 1997’de, yani 28 Şubat restorasyonu ile anılan dönemde çıktı. 2010’da, üniversitelerde türban yasağı tartışmalarının yükseldiği ve AKP’nin “yasak karşıtı” pozisyonu tutarak üniversiteleri gericiliğin bir fetih alanı olarak gözüne kestirdiği dönemde yeni-

den yayımlandı.

1997: RESTORASYON, TÜRBAN, GERİCİLİK

28 Şubat dönemi, bugünden bakıldığında bir kara deliği andırırsa da, düzen içinde siyasal bir restorasyon denemesiydi. 14 senelik AKP iktidarının içinde bulunduğumuz “çözülüş” evresinde, 28 Şubat’ın ne olduğuna yönelik tartışmalar bütünüyle bulanıklaştı. Genel olarak söylenebilir ki, AKP’nin toplumsal dayanakları arasında başı çeken İslamcı kitle, “mağduriyet” anlatısını öncelikle 28 Şubat üzerinden somutlaştırmıştı. Üniversitelerde türbana

izin verilmiyor, öğrencilere ikna odalarında eziyet ediliyor, “kemalist vesayet sistemi” öğrencilerin özgürlüğünü elinden alıyordu.

Bütün bunlar bildiğimiz lafızlar. Bugünkü yobaz despotluğa bakınca elbette ki her biri deli saçması gibi görünen bu tezlerle alışık durumdayız. Fakat bu dönemi “ilginç” kılan, özellikle üniversitelerde türban savunusu için yapılan eylemlere solcuların “sol adına” katılmasıydı. İşte Sosyalist İktidar Partisi’nin “Türban Neyi Örtüyor?” broşürünün çıkış koşullarını belirleyen veri buydu. Bugün her birisi “gericilik karşıtı” olduğunu ifade eden ve bir çoğu

samimi olarak gericiliğe karşı durmakta olan hareketlerin çoğu, üniversitelere türbanın girmesini destekleyen bir pozisyon aldılar. “Türban Neyi Örtüyor?” diyen SİP’li öğrencileri ise, “askerici” olmakla suçladılar.

TKP çizgisinin o dönemden bu yana ısrarla benimsediği bir ilke, broşürün neden bu kadar ses getirdiğini de açıklıyordu: Siyasette ilkeler bir kenara konulamaz. Hatta, siyasette ilkelerin bir kenara konulmasından kazançlı da çıkılmaz. Bugün geriye bakıldığında yine çok ilginç gelen bir veri, ilkelerin zaman zaman bir kenara bırakılabilmesinin bir siyasi hareketi güçlendireceğine yönelik yanılsamadır. Gericilerin kuyruğuna takılıp türban için özgürlük kavgası verilebileceğini sananlar, bugün yaptıklarının tuhafılığıyla hatırlanırken, SİP’lilerin inatla söyledikleri söz bugün daha çok hatırlanmaya başlandı. Bugün artık “türban takanların mağduriyeti” söyleminin hiçbir inandırıcılığı yok.

Gericilik karşıtlığı, yurtseverlik, sınıf siyaseti ve iktidar perspektifi gibi ilkelerden verilen tavizler, kimseyi tek bir adım hedefe yaklaştırmadığı gibi, hedefin kendisini de bulanıklaştırdı. Komünistler ise aynı dönemi, doğrudan durarak ve gericilikle kavgaya ederek geride bıraktı ve daha önemlisi, bunun ne askerle, ne de düzenin başka bir unsuruyla yan yana gelmek anlamına gelmediğini gösterdi. Bu dönem aynı zamanda, “birileri bize ne der” hassasiyetinin apolitik bir içerikle ne tür bir yanlışa dönüşebileceğini de gösteriyordu. Akıntıya karşı kürek çekmenin komünistler için bir “gelenek” haline gelmesi, en iyi bu çalışmadan izlenebilir.

2010: AKP USÜLÜ MAĞDURİYET SİLAHI

“Türban Neyi Örtüyor?” broşürünün ikinci kez çıktığı dönem ise, ilkinden çok farklı bir Türkiye’ye, fakat soldaki tartışmaların benzediği bir sürece denk geldi. 2010 yılında AKP, bugünkünden farklı olarak, henüz tam olarak belirleyemediği kurumları “fethetmek” üzere hareket ediyordu. Üniversite, ordu, yargı... Çoğunlukla zayıf bir direnişle karşılaşan AKP, mutlak hakimiyet elde etmeye soyunduğu kuruma kimi zaman tuzak kurarak, kimi zaman ise arkasına aldığı toplumsal yapının hoşuna gidecek söylemlerle ağızdan

Bir broşürden siyaset dersleri

Özgürlük emek ister

Hayata başlarken
Şartları sen koymadın ki
Sana sanal bir dünya
Sundular

Gözlerini bağladılar
Seni hep korkuttular
İnanmanı sağladılar

Şimdi bir kıyıda durmuş
Uzaklara bakmaktasın
Heyecanlısın

Okyanuslar bilinmez
Ürktübilir seni
Uzat elini
Hayat hergün yeniden başlar

Aç güzelim saçını
Savursun rüzgar
Aç güzelim saçını
Güneş parıldasın
Aç güzelim saçını
Yağmur isletsin
Dökülün damlalar
Tellerinden

Biliyorum seni saran o çemberi
Biliyorum ÖZGÜRLÜK emek ister...

Bulutsuzluk Özlemi,
Yol, 1998

TÜRBAN NEYİ ÖRTÜYÜR?

TKP’Lİ ÖĞRENCİLER
2010 - 2011

2010 yılında yeniden hazırlanan “Türban Neyi Örtüyor?” broşürünün giriş kısmı şu şekildeydi: “Zaman zaman ‘insan hakları mücadelesi’ olarak, zaman zaman ise ‘demokrasi sorunu’ olarak sunulan türban konusu yeniden Türkiye’nin bir numaralı tartışma gündemi haline geldi. 1990’lı yıllarda siyasal İslam’ın yükselişe geçtiği dönemde Türkiye’nin gündemine oturan ve o günden bugüne tartışma eksenini sıkça değiştiren türban, aradan geçen zamanda özellikle AKP iktidarı döneminde daha fazla tartışılan bir başlık haline getirildi. Tarikat ve cemaatlerin meşruluk elde ettiği, gericiliğin devlet kademelerinde kadrolaştığı ve toplumsal çürümenin hızla arttığı bir dönemde türban tartışmasının ekseninin AKP tarafından belirlenmesine izin verilmemelidir. AKP’nin dinci ve liberal ideolojisinin masaya yatırılmadığı, Türkiye’de gericiliğin bir

dayatmaya dönüştüğü gerçeğinin tartışılmadığı ‘türban tartışması’, gericilerin ekmeğine yağ sürmekten başka bir anlam taşımamaktadır. Bu broşür, türbanın üniversitelerde yasal olmayan bir şekilde serbest bırakıldığı bir dönemde, AKP’nin konuyu kendi istediği ekseninde tartışmasına engel olmak için yayımlanmıştır. Eşitlik ve özgürlük mücadelesinin gerçek sahipleri olan komünistlerin türban tartışmasında ‘tarafsız’ bir konum alması mümkün değildir. Toplumun esir almaya çalışan dinci gericiler ideoloji eliyle, sömürünün her geçen gün boy attığı bir ortamda komünistler doğru bildiğini toplumla paylaşmak sorumluluğu taşımaktadır.

Broşürün türban tartışmalarındaki kafa karışıklığını gidermekte yardımcı olacağını, ilerici ve aydınlıktan yana olanların mücadelesini güçlendireceğini ümit ediyoruz.”

saldırıya geçti. Bahsedilen devlet kurumlarındaki “kaygılı” kesim ise kendisini burjuva laisizmiyle ve ulusalçı motivasyonlarla sınırlandırdığı ölçüde zayıfladı. Bu koşullarda Türkiye Komünist Partisi, ulusalçılığın yerine emekçi yurtseverliğini, 1923 referanslarının yerine ise sosyalist cumhuriyetçiliği koyuyordu ve gericiliğe karşı uzlaşmaz bir tavır alıyordu.

Uzlaşmaz tavır, aynı 1997’de gördüğümüz gibi, içi boş bir “bize ne derler” kaygısını yenebilmekle ilgiliydi. 2010 yılında da, türban için özgürlük mücadelesi verilebileceğini iddia eden ve hatta Bo-

ğaziçi Üniversitesinde gericilerle birlikte komünistlere saldırıda bulunacak kadar kontrolü yitiren bir “sol” kamuoyunun varlığı altında bu broşür çıkarıldı.

TKP’li Öğrenciler’in söylediği, özetle, gericilikle uzlaşamayacağı, meselenin “türbanla kampüse girmek” olmadığı, AKP’nin bu yolla üniversitelere saldırdığıydı. Türbana kapı aralayanlar, gözleri önünde İslamcılığın palazlanmasına destek oldular. O yıllarda güçlendirilen gericiler hareketler, birçok üniversiteden Suriye’ye IŞİD saflarında savaşmaya giden öğrencilerin örgütlenmesinde rol

oyladı. Dahası, Boğaziçi Üniversitesinde komünistlerle türban yüzünden karşı karşıya gelen solcular arasında, Suriye’de Kürt bölgesine saldıran IŞİD’li barbarların ateşiyle yaşamını yitirenler oldu. (*)

Bugünlere böyle gelindi ve komünistler bütün bunların ışığında “İyi ki haklı çıktık” demiyorlar. Haklı çıkmak, eğer savunduklarımızı birer bayrak halinde daha ileri mevzilere taşıyamazsanız, siyasi bir değer taşımaz. Komünistler bu dönemlere, “gericiliği yenmek için daha çok çalışmalıyız” diyerek bakıyorlar.

(*) Boğaziçi Üniversitesinde türbana destek eylemlerine TKP dışındaki sol grupların tamamı katılmıştı ve TKP’lilerin gericiliğe karşı astıkları afişler bu grubun saldırısına uğramıştı. İlgili eyleme şuradan ulaşılabilir: <http://arsiv.sol.org.tr/?yazin>

Haberin özet spotu: Boğaziçi Üniversitesinde SDP, EMEP, Sosyalist Gençlik Derneği, Boğaziçi Gösteri Sanatları Topluluğu, YÖGEH, Otonom ve ÖDP üyesi öğrenciler Genç Siviller ve Anadolu Gençlik Derneğinin de desteğiyle “türbana özgürlük” istedi.

**İŞGALCİLER
HER ZAMAN
KAYBEDER**

**ADD HÜKÜMET
İSTEMİYORUZ!**

KATİ...